

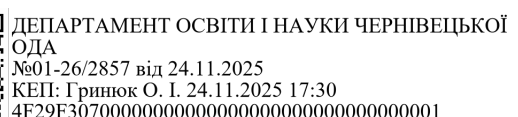
№ _____ На № _____ від _____

**Директорам закладів фахової передвищої,
професійної освіти та закладів освіти
обласного підпорядкування**

Департамент освіти і науки обласної державної адміністрації (обласної військової адміністрації) інформує, що розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18.06.2024 № 564-р затверджено «Операційний план заходів з реалізації у 2024-2026 роках Державної стратегії у сфері протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу, туберкульозу та вірусним гепатитам на період до 2030 року».

Операційним планом передбачено підвищення поінформованості населення про проблеми інфекційних захворювань та підвищення рівня знань працівників щодо сучасних підходів до профілактики, діагностики та лікування вірусних гепатитів, туберкульозу, ВІЛ-інфекції-СНІДу.

Рекомендуємо керівникам закладів освіти організувати зі здобувачами освіти тематичні уроки, виховні години, бесіди щодо профілактики інфекційних захворювань. Профілактика захворювань в умовах воєнного стану та частих відключень електроенергії передбачає запобігання кишковим інфекціям, отруєнням, пожежам та травмам, а також підтримку фізичного та психологічного здоров'я. Ключові заходи включають: запасання питною водою та продуктами, дотримання правил гігієни, безпечне поводження з джерелами відкритого вогню (свічки, газові балони), відключення електроприладів під час тривалих перебоїв та захист від стрибків напруги, а також дотримання правил безпеки під час використання генераторів.

Заходи профілактики допоможуть уникнути багатьох хвороб і наша спільна задача подбати про наше здоров'я та здоров'я дітей.

Інфекційні хвороби – це розлади здоров'я людей, які викликаються живими збудниками (вірусами, бактеріями, рикетсіями, найпростішими, грибами, гельмінтами, кліщами, іншими патогенними паразитами), продуктами їх життєдіяльності (токсинами) та патогенними білками (пріонами).

Інфекції передаються від заражених осіб здоровим і схильні до масового поширення. Для розвитку захворювання необхідна наявність джерела інфекції, механізму її передачі та сприйнятливого організму.

Джерелом інфекції можуть бути людина, тварина чи птах, які мають симптоми або являються безсимптомними носіями захворювання та виділяють його збудників у навколишнє середовище. Збудники інфекції розповсюджуються різними шляхами: при диханні, кашлю, чханні, з випорожненнями, через шкіру тощо.

Зараження відбувається при недотриманні правил особистої гігієни, порушенні правил та термінів зберігання продуктів харчування, вживанні немитих овочів та фруктів, некип'яченої питної води, недостатній термічній обробці продуктів харчування (м'яса, риби, птиці, яєць), недотриманні чистоти при приготуванні їжі.

При локалізації збудника в органах дихання, особливо на верхніх шляхах, він потрапляє до організму з повітрям при вдиху та виділяється з нього при видиху (розмові, кашлю, чханні з повітрям, яке видихається, каплями слини, слизу). Звідси й назва такого шляху передачі – повітряно-крапельний (грип, дифтерія, туберкульоз, вітряна віспа, кір та ін.)

Збудники, які уражають шкіряні покриви та слизові оболонки, передаються при безпосередньому контакті, а також через предмети побуту та руки (грибкові захворювання шкіри, педикульоз, короста тощо).

Такий шлях передачі називається контактно-побутовий. Його різновидом є статевий шлях, коли передача збудника відбувається при статевому акті (сифіліс, гонорея, трихомоніаз, ВІЛ-інфекції, вірусний гепатит В тощо).

Профілактика інфекційних захворювань — це сукупність заходів, спрямованих на ізоляцію хворих, розрив механізму передачі хвороби та формування несприйнятливості до збудників захворювання оточуючих Вас людей.

Профілактику інфекційних хвороб слід проводити шляхом знешкодження джерела інфекції, ліквідацією або розривом її розповсюдження, а також впливаючи на сприйнятливий організм людини з метою створення імунітету.

Знешкодити джерело інфекції можна за умов раннього її виявлення (при профілактичних медичних оглядах), усунення від роботи, пов'язаної з ризиком розповсюдження інфекції, своєчасного лікування, а за необхідності – ізоляції, проведення санітарно-ветеринарних заходів, якщо джерелом інфекції є тварини або гризуни.

Для розриву шляхів передачі інфекції необхідно дотримуватися привал особистої гігієни, санітарно-гігієнічних вимог та протиепідемічного режиму на підприємствах, використовувати марлеві пов'язки в період епідемії грипу тощо.

ВІЛ, гепатит, туберкульоз: як виявити, як діяти?

ВІЛ-інфекція.

Це соціально небезпечне інфекційне захворювання, що розвивається внаслідок інфікування вірусом імунодефіциту людини (ВІЛ), довготривалого переживання (персистенції) ВІЛ в лімфоцитах, макрофагах та клітинах нервової тканини. Хвороба характеризується прогресуючою дисфункцією імунної, нервової, лімфатичної та інших систем організму. Де пройти тестування на ВІЛ:

- у сімейного лікаря, терапевта чи педіатра;
- в кабінетах «Довіра», кабінеті інфекційних захворювань за місцем проживання, в центрах СНІДу, в представництвах громадських організацій, що займаються боротьбою з ВІЛ/СНІД;
- у мобільних амбулаторіях.

Для тестування проводиться забір крові або можна самостійно придбати швидкий оральний тест на ВІЛ.

Що робити, якщо у вас виявили ВІЛ?

Звернутись до свого лікаря, додатково здати ПЦР-тест на ВІЛ, і у разі позитивного результату стати на облік та розпочати лікування. Лікування ВІЛ-інфекції відбувається завдяки антиретровірусній терапії.

ВІЛ — не вирок, а просто новий сценарій. Постійний прийом антиретровірусної терапії дозволяє мільйонам людей у всьому світі мати повноцінне життя. А для того, щоб не інфікуватися ВІЛ, можна завчасно розпочати доконтактну профілактику ВІЛ (PrEP).

Вірусні гепатити.

Гепатит – це захворювання печінки запального характеру, як правило, вірусного походження. Найбільш небезпечні типи - вірусні гепатити В і С. Вони рідко мають гостру форму, тривалий час протікають безсимптомно і залишаються основною причиною всіх випадків смерті від гепатиту. На жаль, більшість хворих дізнається про інфікування вже тоді, коли хвороба значно вплинула на печінку. Тому періодичне тестування на вірусні гепатити варто зробити правилом.

Де пройти тестування на вірусні гепатити?

Потрібно звернутися до сімейного лікаря за направленням на тестування або придбати експрес тест на гепатит. Про рекомендації щодо тестування на вірусні гепатити можна дізнатися у сімейного лікаря.

Що робити у разі виявлення гепатиту?

З результатами аналізів необхідно звернутися до свого сімейного лікаря, який вирішить доцільність подальших кроків — назначити лікування або скерувати до вузькопрофільного спеціаліста.

Туберкульоз.

Це інфекційне бактеріальне захворювання, спричинене мікобактерією туберкульозу.

Людина за все життя неодноразово стикається з туберкульозом і навіть не знає про це. Вразити туберкульоз може будь-які органи і системи організму, крім волосся і нігтів, але найчастіше розвивається туберкульоз органів дихання (легень та бронхіального дерева). Прояви легеневого туберкульозу найпомітніші: тривалий кашель, задишка при незначному фізичному навантаженні, субфебрильна температура (37.2 — 38.0 °C), підвищена пітливість, загальна втомлюваність тощо.

Де можна пройти тестування на туберкульоз?

У разі наявності хоч одного з вищенаведених симптомів ви можете пройти онлайн-тест <https://tbtest.phc.org.ua/> та звернутися до свого сімейного лікаря. В нього можна отримати направлення вже на молекулярне дослідження з виявлення туберкульозу. У разі додаткової необхідності лікар направить на флюорографію, комп'ютерну томографію, УЗД, МРТ.

Що робити у разі виявлення туберкульозу?

У випадку виявлення у аналізах мікобактерії ТБ сімейний лікар направляє пацієнта до фтизіатра. Пацієнт має виконувати усі рекомендації лікаря та дотримуватися режиму лікування. Туберкульоз виліковний, але результат лікування залежить також від своєчасного виявлення захворювання.

В Україні для тих, хто зіткнувся зі складнощами на будь-якому етапі отримання доступу до медичної допомоги, працюють телефони Гарячих ліній:

0 800 50 04 51 (телефон для запитань щодо ВІЛ);

0 800 50 30 80 (телефон для запитань щодо ТБ);

0 800 50 33 10 (телефон з питань вірусних гепатитів).

**Заступник директора Департаменту –
начальник управління освіти, науки
та цифрової трансформації**

Оксана ГРИНЮК

Світлана ПРИНЬКО
Степан ЩЕРБАНОВИЧ
0372-550810